

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRĂRII ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Pentru viitorul tineretului român

de *† Dr. Grigorie Gh. Comșa*
Episcopul Aradului.

Pe toate căile vedem astăzi ivindu-se primejdii pentru sufletul tineretului. Din fragedă vârstă se dă prilej tinărului să citească o presă și o literatură pe placul lumii. Cinematograful, spectacole de tot felul, sportul dus la extrem, cărțile și tipăriturile de senzație, vin astăzi ca să dea mână cu pildele rele din viață și să arate că egoismul, răsbunarea, lăcomia, pofta de stăpânire, dorul de plăceri și parvenirea cu orice preț, ar fi adevăratele izbânzi ale vieții.

Lumea de azi numai în teorie dă principii solide tineretului: în viață principiile sunt pâluite, prin otrăvire opusă lor. În școală principiile semănate erau conforme cu doctrina creștină, unde ea este respectată, — dar mulți tineri trecând în viață, au fost nevoiți să constate că adevărurile, auzite în școală, au rămas simple rețete școlare.

Tinărul ar trebui să vadă în viață expresia principiilor durabile, eliminarea luptei pentru existență, încrederea în autoritatea conducătoare pe teren politic, religios, social, economic, o ordine de drept pur creștină și deci mai constantă, principiile neschimbate ale cinstei și moralei. Ori, tineretul vede în privința aceasta lucruri nedorite.

Tinărul ieșit din școală este imbibat cu știință multă și astfel la aparență totul este în ordine, căci doar știința are de scop să facă pe om stăpân al naturii. Dar știința e marginală și nu poate lupta împotriva egoismului cu izbândă — știința umblă să schimbe numai lumea dar nu și pe om, care caută să exploateze pe semenul său tocmai prin cuceririle științei. Atunci deci trebuie să recunoaștem că

până când omul caută glorie personală, stăpânire, putere, răsbunare, egoism, nu poate nădăjdui binele.

Ca să ajungem binele desăvârșit trebuie să ne punem nădejdea în puțința îndreptării noastre, că putem stârpi din noi duhul de exploatare, egoismul, pofta de stăpânire.

Omul de azi trebuie schimbat și crescut în principiile cari luptă împotriva nimicirii, împotriva principiilor schimbătoare ale luptei pentru trai, executând legea vecinică a iubirii.

Această schimbare trebuie începută cu tineretul, nădejdea viitorului. Pascal spune că la noi oamenii niciodată prezentul nu este ținta noastră, ci viitorul. Viitorul va dovedi ce vrednicie am avut. Dacă am întrebuițat bine prezentul și viitorul va fi strălucit. Numai concepția creștină va schimba fața societății de azi, cu jertfe nevinovate, tinerești.

În Vechiul Testament citim: „Veselește-te tânărule în tinerețile tale, și cu cele bune să se desfăteze inima ta în zilele tinerețelor tale, și umblă te căile inimii tale fără de prihană și nu după vederea ochilor tăi și să știi, că pentru toate acestea te va aduce Dumnezeu la judecată” (Eclesiast 11 v. 9).

Saul numește „copilandru” pe David (I. Imp. 17 v. 33); acelaș Saul, după ce David ucide pe Goliat, zice lui David: „al cui fecior ești tinere? (I. Imp. 17 v. 59). Iată unui tinăr i se dă rolul de a ucide pe Goliat! Când David a început a împărăși era abia de 30 ani. (II. Imp. 5 v. 4).

Solomon încă era tinăr când a ajuns împărat (III. Imp. 3 v. 7) și n'a cerut dela Dumnezeu viață lungă, nici bogăție, nici viața vrăjmașilor, ci înțelepciune.

Ieremia era foarte tinăr când a fost chemat la proorocie, căci însuși spune: »Doamne, Celce ești stăpân, iată nu știu grăi că tânăr sunt eu” (Ier. I. v. 6), și tânărul sfios, pri-

mește mare putere dela Dumnezeu, să mustre, să zidească și să răsădească.

Pe tânărul Ghedeon l-a ales Dumnezeu (Jud. 6 v. 15) pentru a scăpa pe Israeliteni de Madianiți.

* * *

Noul Testament arată că din pruncie trebuie să ne predăm lui Dumnezeu. Pentru Iisus au murit pruncii uciși de urgia lui Irod. Mântuitorul puse un prunc în mijlocul ucenicilor și zise:

„De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra întru împărăția cerurilor“ (Matei 18 v. 3). — Iisus vindecă pe fiica de 12 ani alui Iair. Domnul vindecă pe sluga tinăra a sutașului. Dintre apostoli, Domnul iubește mai mult pe cel mai tinăr, pe Ioan.

Domnul Iisus cere ca anii tinereții să-i dăm Lui. Nici diavolul nu are ce mai face cu o ființă, care și-a pierdut chipul divin. Nici lumii nu-i mai trebuie o ființă care numai în păcate și-a petrecut viața, fără gând de pocăință. — Dacă în Vechiul Testament fruntea făinei, a vinului, a turmelor și cirezilor se cerea pentru jertfe, atunci cu atât mai mult ni se cuvine nouă, ca încă din tinerețe să ne jertfim Domnului.

In timpul tinereței se hotărește omul la fapte mari. Alexandru Cel Mare în tinerețe ocupă Asia, tinăra Romulus întemeiază Roma, Byrom și Raphael în tinerețe alcătuiesc operele cele mai valoroase, iar Newton la vârsta de 25 ani face descoperirile cele mai mari.

Necesitatea îndrumării tineretului au cunoscut-o până și bapțiștii. Ei au organizare separată pentru toți tinerii. Studenții universitari bapțiști au o uniune cu 100 membrii și o revistă. Acum adună bani cu sânguință pentru un cămin și un misionar separat, care se ocupă numai cu organizarea tineretului.

Luteranii, catolicii, calvinii dela noi au reuniuni ale tineretului. Toată lumea se interesează de tineret. Poporul nostru are ca simbol al tinereței viteze și statornice pe sfântul mucenic Gheorghe. Ostașii români, încă pe vremea lui Ștefan cel Mare, purtau pe steag chipul sfântului Gheorghe. Dar tineretul trebuie organizat în mod conștient. Fără organizare se pierd multe energii. Intr'un foileton din „Universul“ (26 Mai a. c.) d-l Nichifor Crainic arată că și în Rusia teroristă, tinerii creștini se organizează și se proclamă creștini.

În Franța, Italia, Germania, tineretul catolic e organizat pe țara înțreagă. La noi în România studenții uniți se organizează în licee și

universități. În politehnica din Timișoara s'a înființat asociația studenților uniți (greco catolici).

În asemenea împrejurări nu ne este îngăduit să ne mai mulțumim cu ceea ce s'a făcut până acum. Avem în Ardeal și Basarabia Societatea „Sf. Gheorghe“ a tineretului, dar aceste societăți sunt izolate după parohii, fără legătură între ele. Avem asociațiile I. M. C. A. și I. F. C. A., însă acestea nu sunt organizate de Biserica noastră. Avem Societatea creștină a universitarilor din București sub presiul P. S. arhieru Tit. Simedrea, cu număr restrâns de membri. Avem societatea „*Tinerimea Română*“, care în Mai, anul acesta, a participat la concursul din București, luând parte 350 școli din țară. Societatea aceasta s'a înființat în anul 1871 când o mână de elevi ai liceului Matei Basarab au decis fondarea unei reviste și țineri de conferințe la diferite serbări naționale și religioase. Cu timpul societatea, prin cotizații și danii, a ajuns să poată oferi premii tinerilor din școli, iar de prezent are palat propriu și revistă. Evident aici este vorba de tinerimea școlară. La concursurile societății, fiecare școală din țară trimite la București, pe la mijlocul lui April, câți-va elevi, însoții de un profesor. Se dă o teză asupra unui subiect de sinteză, cu aplicație la literatură, istorie și religie, împărțindu-se apoi celor cari au răspuns mai bine, diferite premii.

În palatul societății funcționează o cantină pentru studenți, s'a început instalarea unui muzău școlar, va lua ființă o universitate populară, se va inaugura o bibliotecă publică, se vor deschide ateliere pentru pictorii și sculptorii săraci; — în curând un cămin universitar pentru studenții cei mai meritoși...

Aici este vorba de tineretul din școlile secundare.

Rămâne să se facă pași serioși pentru organizarea tineretului dela sate, care nu are decât 4 clase primare și pentru organizarea tineretului universitar.

Pentru organizarea celor dela sate, încă în anul 1929 am propus ca Societatea Sf. Gheorghe să iasă din cadrele parohiale, organizându-se în Asociație pe întreaga patriarhie. În cartea noastră: „În slujba misionarismului ortodox“ (1930) am arătat necesitatea acestei realizări, ca și în lucrarea mea: „Acțiunea Catolică și Ortodoxia Activă“ (1931). Acum, apărând revista *Tinerimea Creștină*, sub conducerea profesorilor universitari M. Bulacu și H. Roventă, le urez spor la muncă și încheiu cu dorința ca Prea Cucerniciile lor să se pună în serviciul ideii de organizare a tineretului

ortodox dela sate pe întreaga țară. Acelaș lucru îl dorim pentru tineretul universitar.

* * *

De ce trebuie să organizăm tineretul dela sate pe țara întreagă? Pentru că așa fac și alte biserici. Pentru că familia și școala nu fac destul pentru dezvoltarea tineretului. Eroismul vieții creștine nu mai este înțeles azi de tineret. Idealul jertfei, al curățeniei, este amenințat. Intre vârsta școlară și vârsta maturității ne trebuie o punte de trecere: „asociația tineretului”. Numai așa va deschide tineretul inima sa pentru Hristos. Familia, școala, societatea tineretului, acestea sunt cele trei stadii prin cari trebuie să treacă fiecare tânăr ortodox, până va ajunge să fie înrolat în oștire. Numai pe calea aceasta vom avea tineret, care să i-se supună, iar nu numai să primească pe Hristos!

Când Asociația generală a tineretului ortodox dela sate va deveni o realitate, am credința că vom putea crește cetățeni mai buni, mai conștienți de datoria lor. Dacă partidele politice organizează tineretul, trebuie să-i organizăm și noi.

Când tânărul ortodox din satul Curtici se va întâlni în numele lui Hristos cu cel din comuna Bragadiru de lângă București, forța noastră va crește.

Evident că organizarea aceasta poate fi documentată și mai temeinic. Noi aici urmărim numai familiarizarea cercurilor competente cu ideea aceasta.

* * *

Necesitatea organizării tineretului universitar nu mai trebuie dovedită. Școala laică lasă mult de dorit sub raportul instrucției și educației religioase. Noi avem nevoie de un tineret pregătit, care să nu caute carieră prin legături de rudenie și politice, ci prin muncă. Ne trebuie un tineret, care să ducă pe Hristos în viața economică, socială, politică și care să jertfească nu pentru trecătorul trup, ci pentru nemuritorul suflet. De aceea din inimă strig:

Organizați tineretul pe întreaga țară!!!

Cuvântarea

P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului la primirea solemnă a dlui N. Iorga în Arad, în 30 Mai 1931.

Iubite Dle Prim-Ministru,

Frumoasă zestre ne-a dăruit Dumnezeu prin frumuseța tinăra a răsăritului și prin strălucirea biruitoare a apusului; ne minunăm de amurgurile blânde și nopțile țintate cu diamantul stelelor; ne minunăm de dezmerdările mirezmele și nădejile primăverii, de belșugul verii, vestejirea vremelnică a toamnei și tăcerea pacinică a iernii, dar ne minunăm și mai mult în fața Providenței că V'a dăruit pe D-voastre națiunii ronâne și omenirii, ca cea mai înaltă pildă a felului cum trebuie să răspundă un om mare la întrebarea zilelor și ceasurilor vieții D-Voastre. D-le Prim-Ministru, ați dus o viață apostolică în domeniul sufletului pentru a crea o falangă de luptători sub arcu de triumf al unei culturi biruitoare, cu sufletul desbrăcat de lanțurile materialității.

Generația de azi trebuie să vă privească nu prin prizma judecării altora, ci prin judecata ei proprie: D-Voastre ați fost timp de 40 de ani nu numai un animator, ci și un îndrumător. Căci nu poți anima pe nimeni dacă nu-i spui ce trebuie să voiască și pe ce căi să umble. Cum vom anima asupra datoriei dacă nu oferim principii solide de viață, dreptare sigure în vârtejul valurilor vieții?

D-Voastre ați pus la temelia muncii îndrumătoare: credința, dragostea și nădejdea, prin cari ați format mai ales tineretul, căruia i-ați admirat răbdarea, de pildă când în 1931 un tânăr profesor în campania contra Bulgariei, luptând cu obstacolele războiului, avea mai multă voință decât mulți țărani. DVoastră ați pregătit generația tinăra pentru zilele mari de azi, prin concepții de seriozitate, onestitate, bunăcuviință și spirit de adevăr, dar mai presus de toate prin principiul dragostei, căci în 1916 spuneți la Ateneul din București: „*Cred că mai bună politică este aceea care silește pe om a-ți da prilej să-l iubești*”.

Ca nimeni altul ați făcut pe vremuri apoteoza drepturilor pe cari le avem asupra tuturor teritoriilor locuite de Români, libere azi de robie și lacrimi. La Iași, în Dec. 1916, ați făcut amintire de bisericuța în care înainte cu 300 de ani Vasile Lupu se ruga cu familia și boierii, ca Dumnezeu să înlăture stăpânirea străină și îndemnarăți pe toți să păstreze sămân-

ța credinței și nădejdei că vom fi mai mult decât ce-am fost. Deci nimic din impresionismul inventat de alții. Cine crede, iubește și nădăjduiește nu este impresionist, ci purtătorul de cuvânt al celor mai sfinte idealuri, formulate de D-Voastre și în maxime ca: „Pentru fiecare zi ori un mănunchi de fapte, ori sufletul tău cu o treaptă mai sus“.

* * *

Nu este timp acum să arătăm, Dle Prim-Ministru, pe larg de ce vă admirăm atât de mult. Noi Românii dela granița de vest a țării, crescuți în duhul ortodoxiei străbune, vă sărbătorim fiindcă și valorile morale trebuiesc accentuate iar nu numai cele politice și războinice. Vă suntem recunoscători că ne-ați însuflețit în zile grele și ne-ați ținut nădejdea. Eu personal, fiind în corespondență cu un student din vechiul regat, — sărutam chipul DVoastre înainte cu 20 de ani când acel student îmi scria cărți postale cu fotografia DVoastre. Vă cunoșteam munca din Semănătorul, Ramuri, Floarea Darurilor, Drum drept, și Neamul românesc.

Noi vă suntem recunoscători pentru apoteaza făcută Bisericii ortodoxe în scrierile DVoastre, prezentându-o ca dătătoare de limbă, artă, învățătură, ostași, mucenici și sfinți. Vă mulțumim pentru învățăturile date țăranilor în Neamul românesc pt. popor, pentru desvelirea trecutului sub toate aspectele, pentru superioritatea gândului creștin și național. Aici în Ardeal și azi sunt sate și preoți cari nu vor uita niciodată că în cartea *Sate și Mănăstiri* a-ți numit pe Mihai Viteazul Înainte Mergător al gloriei Românismului, iar înși-vă aveți mare parte la făurirea acestei glorii.

Noi vă suntem recunoscători că îndemnați și lumea de azi la muncă frățească pentru ridicarea țării. Oricărui om, oricărui bun român, care dorește ridicarea țării, îi cereți sprijinul, priceperea și puterea de muncă. Atotputernicul Dumnezeu să Vă binecuvinteze pașii vieții și strădaniile pentru înfrățirea tuturor și vă asigurăm de dragostea și recunoștința noastră, vă asigurăm că Biserica noastră și noi toți vom fi fericiți să putem contribui la reînsuflețirea poporului prin mijloace de cultură și la înfrățirea tuturor, exprimată de Mântuitorul prin cuvintele: *pace vouă*. În aceste sentimente vă zic:

Bine ați venit și să trăiți întru mulți ani!

Domnul Prim-ministru

Nicolae Iorga în Arad.

Sâmbătă, în 30 Mai, a. c. d., primministru N. Iorga a vizitat orașul nostru Arad, sosind după masă cu automobilul dela Timișoara. I-s'a făcut o primire grandioasă de către autoritățile din loc. La orele 5 d Iorga a vorbit populației adunate în teatrul de vară, iar la oarele 6 s'a ținut recepțiile în sala festivă dela prefectura județului. Aici s'au prezentat autoritățile bisericesti, militare, politice, școlare și diferite corporații.

Cel dintâi, care a binecuvântat pe dl primministru, a fost P. S. Sa Episcopul Grigorie, care s'a prezentat în fruntea funcționarilor dela Episcopie și profesorii dela Academia teologică.

Profund impresionat de vorbirea frumoasă a P. S. Sale, pe care — în timpul rostirii a aprobat-o de câte-va ori, și pe care o reproducem în revista noastră, a spus că dorința și voința d-sale este să introducă un nou duh de viață cinstită în administrația României. D-sa va face apel la publicul mare român să-și orânduiască cugetele și simțirile în congrasuire cu principiile evanghelice ale Bisericii noastre ortodoxe, grație căreia ne vedem azi Români și stăpâni pe aceste pământuri istorice românești.

Să ne întoarcem îndărăt la Biserica noastră, care a indicat neamului nostru drumul ce duce la progres și mulțumire. Conducătorii României, spune dl primministru, privesc cu încredere spre fruntarile de vest ale patriei noastre, unde țara are un Episcop distins și plin de energie, în persoana P. S. Sale părintelui Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Cuvântarea P. S. Sale a fost remarcată de multe ziare din capitală și provincie. „Neamul Românesc“ o publică în întregime, iar „Universul“ în numărul din 4 Iunie o cvalifică drept perlă oratorică. Neamul Românesc din 4 Iunie o numește „cuvântare inspirată și prea frumoasă, care a impresionat profund pe ilustrul omagiat și pe cei prezenți. Chiar și ziarele maghiare din Arad au remarcat cuvântarea P. S. Sale, ca având nivel literar de înaltă inspirație.

Domnul primministru Iorga a remarcat calitățile oratorice ale P. Sfințitului nostru Episcop, calitatea valoroasă a scrierilor Sale, dintre cari predicile le-a recomandat în atențiunea Academiei Române, și a sfătuit pe cei prezenți să se însirue sub aripile ocrotitoare ale Bisericii.

Publicul a ovaționat îndelung pe dl primministru care, după ce a primit salutul celorlalte confesiuni, a plecat cu mașina spre Oradea.

Conferința preoțească a protopopiatului B. Comloș la Lourin.

Între tinerele parohii din dieceza Aradului, Lourinul își deschide porțile azi 28 Mai 1931, pentru cea dintâi întrunire preoțească. Comună puternică, cu majoritatea locuitorilor șvabi, dar și cu un frumuseț număr de Români, băștinași de peste un veac. Harnici, chivernisitori, dar sărați, cari au ținut însă cu tot preul și cu ori-ce jertfe să se organizeze în parohie de sine stătătoare, avându-și preotul și învățătorul lor, ca conducătorii lor firești. Și preotul V. Ionescu și inv. Olteanu lucră mână în mână, cu râvnă, cu harnic și cu dragoste. Și conștiința românească se întărește, duhul credinței sporește și învățătura progresa.

Conferința preoțimei de asta dată îmbracă proporțiile unei mari festivități religioase prin apariția neașteptată a P. S. S. iubitului nostru Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, însoțit de consilierul eparhial Simion Stana și protopopul Comloșului Dr. Ștefan Cioroianu. Preoți, popor, elevi de școală, cu ovații spontane tălmăcesc gestul lor de alipire și dragoste pentru Arhiepiscopul cu grijă de păstoriții săi, care, necruțând timp și osteneală, a grăbit să plece urechea la acest examen de muncă a preoțimei și să inaugureze o nouă directivă de colaborare a arhierului cu preoțimea sa, care s'a anunțat aci că este începutul dar că va continua și pentru restul protopopiatelor din eparhie.

Sunt prezenți preoții: I. Hălmăgean, Silviu Bichicean, Ștefan Oprean, George Ionescu, I. Popovici, L. Rațiu, V. Fizeșian, I. Bojescu, L. Blaga, G. Vermeșan, V. Medrea, I. Brânzei, Gh. Cotoșman, I. Raica, V. Barbulescu, M. Banțiu și preotul local V. Ionescu.

Capela ortodoxă afară de preoți cuprinde un frumos număr de țărani și elevii școlii românești. După serviciul de chemare a Duh. Sfânt se trece în meritul conferinței.

Protopopul Dr. Șt. Cioroianu, în cuvinte calde și pline de însuflețire; bineventează pe P. S. S. Episcopul Grigorie. Anunță caracterul conferinței. Face o expunere a stărilor religioase din protopopiat, din vechi timpuri și până azi în necs cu activitatea preoțimei. Arată necesitatea fiecărui suflet de a se alipi la Isus, a cărui figură radiază numai lumină, numai blândețe, numai iubire și numai nădejde.

P. S. S. Dl Episcop mulțumește pentru alesele cuvinte de bineventare. Expune motivele, ce l-au îndemnat să înceapă o și mai strânsă colaborare cu preoțimea, luând parte după putință și la conferințele ei. Ține o instructivă conferință asupra rolului și rostului misionar al preotului, mai ales în contactul lui cu enoriașii, unde cuvintele prorocului Malahia 27: „buzele preotului vor păzi știința, și lege vor cerca din rostul lui, că ingerul Domnului... este” trebuie să

afle o aplicare practică. Cu verva-l oratorică, cu exemple atrăgătoare, ține strâns legat auditorul, aproape o oră, de minunata expunere. Impresionant espune felul de a se comporta preotul în predică și în societate... „când trebuie să vorbim, și când vorbim ce trebuie să vorbim.” Cum trebuie să ocolim contactul cu învrăjbiții și dușmanii bisericii, cum să dăm răspunsuri cuvenite la diferite ocazii. Să fim convinși și să convingem și pe alții despre idea libertății, care este supunerea. Căci a te supune înseamnă a fi liber. Cum în fine preoțimea e chemată a osteni ca lucrurile din lume să-și ia cursul normal. Căci adecă orice abatere are răsplata; că Babylon, Egiptul sunt un moment și pentru zilele de acum etc. etc. Iar sfârșitul prea instructivei conferințe se perde în aplauzele nesfârșite ale celor prezenți.

Însuflețit de cele spuse de P. S. S. Protopopul Dr. Cioroianu face un însuflețit apel la lupta ce trebuie să o dea preoțimea, enunțând teza că: atât învingerile cât și perderile în luptă sunt oglinda fidelă a însușirile poporului luptător.

Urmează conf. „Cum își poate asigura preotul colaborarea mirenilor?” cetită de preotul Grigorie Vermeșan. La discuțiile asupra acestei teme: vorbesc. P. S. S. Episcopul, Protopop Dr. Cioroianu, preoții Gh. Cotoșman, Medrea, Fizeșian, Bichicean, și se precizază răspunsul la cele mai însemnate întrebări aduse în discuție de către P. S. S. Episcopul Grigorie.

Urmează tema: Necesitatea și însemnătatea predicilor liturgice, conf. de pr. Silviu Bichicean, care fiind pe larg tratată și fiind timpul înalțat, păr. conferențiar o espune liber în rezumat.

Ca ultim punct al ordnei de zi este tema: Euhologiile cum se practică în biserica noastră, conf. de păr. Victor Fizeșian, care e cetită în întregime.

Toate trei lucrările au fost ascultate cu atențiune. Conferențiarul au muncit serios, iar expunerile au fost apreciate după merit.

În o atmosferă de binecuvântată conlucrare se încheie lucrările conferinței prin P. O. D. Protopop Dr. Cioroianu, iar frații preoți pleacă mângâiați că prea iubitul lor arhiepiscop le-a însuflat din nou încredere și îndemn în lupta contra răului și s'a arătat gata a le inspira nădejdea că „cu vreme și fără vreme” va fi totdeauna alături de ei și în sprijinul lor. Raportor.

O zi însemnată.

(În două tablouri.)

I.

Cei 180 elevi se respiră liniștiți spre salele de meditații, bucurându-se, că în fine au ajuns și acest timp. — Vine Crăciunul, mă . . . mergem acasă . . . vacanță . . . Vivat, se auziau frânturi de vorbe pe coridor.

Izolată, Vasile Curelaru, repeta în sine cele auzite dela

părintele duhovnic . . . Când se pomeni la pupitrul din sala de meditație, față în față cu Ion Petreanu, roși și simți că-i bate inima. I-se păru un veac, de când nu vorbiseră.

Încercă să nu se mai gândiască la el . . . dar amintirile stăruiau în sufletul lui, ca niște stafii nepoftite.

El retrăi toată scena de trânteli și vorbe urite, iscate între ei înaintea cu trei săptămâni, . . . și se pomeni cu pumnii strănși și dinții încheștați . . .

Fără voie îi aruncă o căutătură mânioasă.

Ion, întors cu fața spre fereastră, privia, cum se risipesc ultimele frunze îngălbenite ale unui arbore. În bătaia luminii fața lui era blândă, visătoare. El se simți fixat și se întoarse spre Vasile. Privirile lor se încrucișară, ca două spade. Amândoi roșiră, cași prinși în flagrant și-și plecară capetele spre pupitru.

În seara aceleiași zile elevii așteptau în coridor să le vină rândul.

Duhovnicul mărturisă.

Vasile, cu cât se apropia mai mult de intrare, cu atât devenia mai neliniștit. Cei trei elevi, dinaintea lui, i-se păreau un norocos paravan. O sumedenie de întrebări îl năpădiră. Nu mai auzia nici murmurul, ținut în surdina, ce se răspândea pe coridor, cași cântecul fără de sfârșit al unei coșnițe de albine, cu menajul aranjat.

Ar fi dorit să fie cel din urmă în alfabet. Mereu se întreba: cum să între neîmpăcat?

Pe când se hotărî să se înpace cu Ion, ușa se deschise înaintea lui, iar el intră mecanic.

O senzație neobicinuită îl electriza, când simți șireturile patrafirului pe grumaz.

La sfârșitul mărturisirii Ioan Petreanu, invitat de duhovnic, era alături de el. Părintele le vorbi. Parcă acum auzia pentru prima dată că sunt creștini, colegi, prieteni . . .

Vasile simțea o adâncă părere de rău . . . recunoscă că este vinovat, și se întoarse spre Ion, care își fixase privirea pe crucea de pe masă. El se apropiară, își strânseră mâinile și la ieșire Vasile observă chipul zimbitor al lui Ion, proiectat pe perete de lumina de pe masă.

Eră împăcat . . . Era ușor cași cum i-ar fi căzut o moară de piatră de pe inimă

De mult nu avusese clipe atât de fericite, ca acum, când se așeză după mărturisire la pupitru, care i-se păru mai frumos ca altădată. Își aduse aminte de mamă-sa și-i scrise. Nici odată n'a trimis el o scrisoare mai frumoasă mamei sale, ca ceea scrisă în seara aceasta

În sala de meditație, pedagogul de serviciu așeză la locul lor pe cei ce mai sosiau dela mărturisire.

Pe pupitre apăreau tot mai multe biblii și cărți de rugăciuni.

Părintele duhovnic avu chiar o satisfacție, când intră după mărturisire într-o sală de meditație.

Nu-i venia să-și creadă ochilor.

Ce e drept temperatura acestui zel de curățire sufletească scăzu îndată ce ieși părintele. Dar deși pedagogul avu ocazie să confişte drept „corpus delicti“ un carton intitulat „moară“ și un roman, totuși marea majoritate a elevilor erau serioși și liniștiți, ca nici odată.

Pe coridoarele internatului eră tăcere. Pașii pedagogului de serviciu, măsurați în ritm regulat, cădău ca o notă discordantă într-o armonie.

Din subsof se prelingea un miros de bucătărie . . . a varză . . . a post.

La meditația de după cină elevii intrară bucuroși în salele de studii, ca să-și continue ocupațiunile întrerupte, scutiți de grija lecțiilor. În ziua sfintei cuminecături erau suspendate cursurile. Ziua aceasta eră cea mai solemnă din tot anul școlar.

Ora 8 a dimineții următoare îi află pe elevi înbrăcați curat, postați, sub supravegherea duhovnicului, gata să se îndrepteze spre biserică, unde de astădată nu merșeră decât ei. Eră sârbătoarea lor.

La răspunsurile liturgice, date sub conducerea unuia dintre elevi, Vasile cânta din toată inima. Nu-i mai eră frică. I-se păru chiar că el cântă așa de frumos. Era transportat. La predică se emoționă. Deși nu era susceptibil, i-se păru totuși că a fost vizat.

După sfânta liturgie, în drum spre internat, se nimeri în rând cu Ion, cu care vorbi multe de toate. Se despăgubiau pentru tăcerea îndelungată.

Deși era toamnă târzie, cerul le dăruî o zi senină. Ajunși acasă după cuminecătură, cei mai mulți rămăseră în curtea largă a internatului, postați în grupuri sub bătaia plăcută a razelor de soare.

Toți se simțiau . . . nici ei nu puteau desluși, cum . . . dar ceva mai bun, . . . mai mulțumiți cu ei înșiși. Știa, că ziua aceasta e zi însemnată. Cu toții se simțiau în plină sârbătoare.

* * *

Domnul Dr. Vasile Curelaru, judecător la Tribunalul din orașul T.— își aduce aminte și azi cu drag și emoție de momentele trăite cu prilejul primei lui cuminecături ca elev.

II.

Discuția se purtă în diapazon urcat, cași cum ar fi voit să înăbușe și să domine sgomotul tramvaiului. Domnul X, pe cât de tinerel, pe atât de tare se răstăea:

— Ce? Să se suspende cursurile pentru cuminecătură? Să fugi de aici Domnule cu pretenții de acestea. Cum adevă, să piardă elevii o zi de studiu, numai ias'asa? Sunt atâtea duminici și sârbători. Poftescă domnii cateheți să-și mărturisească elevii în astfel de zile sau în orele de religie, dacă vreau.

— Ordin, ordin, că pentru cuminecătură nu se pot suspenda cursurile . . . eră ultima reflexie, cu care îl puse la punct pe catehetul, care coboră mahnit de pe treapta tramvaiului.

Și în timpul postului se convinse, că în adevăr eră un astfel de ordin de opreliște, și nu putu obține o zi liberă pentru sf. cuminecătură. Se văzu silit să comunice elevilor să se pregătească că se vor mărturisi în timpul orelor de religie, ca apoi în duminica cea mai apropiată să se cuminece.

În zilele de peste săptămână orele de religie se schimbă în ore de mărturisire. Elevii veniau la mărturisire cu manualele de studiu, caiete de matematici, desen, lucru manual sau alte îndeletniciri, potrivit lecțiilor, ce urmau.

Prelegerile își urmau cursul obișnuit

Mărturisirea se făcea în aceeași atmosferă de ciocniri, de ciorovăială . . . de supărări, . . . o atmosferă de toate zilele.

Catehetul, ori cât se strădui să sugereze elevilor importanța mărturisirii, simțea, că nu i-a succes.

Când trecu să mărturisească la altă școală, la care mai propunea, nu-și putu înăbuși supărarea. Elevii, cari urmau să fie mărturisiți, erau duși chiar de personalul de conducere al școlii, tocmai în timpul mărturisirii, la o conferință, în dupămasa acelei zile, în oraș.

În Duminica ce urmă, elevii merșeră, ca de obicei, la biserică și . . . trecu și cuminecătura. Cei mai mulți elevi o socoteau drept un plus de sarcini, împuse, peste cele obișnuite de catehet.

*

Nimic mai necesar pentru educarea religioasă a tineretului școlar decât îndeplinirea conștientă și creștinească a sf. taine a mărturisirii și cuminecării. Neglijarea lor este nesocotirea secerișului.

Chiar pe lângă toată râvna, elevul nu va putea da importanța cuvenită acestor taine, când i-se cere să-i fie îndreptată atenția simultan și la alte obligații.

Se impune necesitatea de a se interveni pentru o zi liberă pe seama sf. taine a mărturisirii și cuminecării.

1931. *Tie Flavin.*

Ședința a III-a

ținută la 11 Maiu 1931 orele 4 p. m.

Președinte: Prea Sf. Sa Părintele Episcop
Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Secretar: *Dr. Mihail Nicula.*

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop deschide ședința la orele 4 p. m.

36. Sumarul ședinței premergătoare nefiind redactat, verificarea lui se amână pentru ședința următoare.

37. Se prezintă actele intrate și anume: Raportul special al Consiliului Eparhial — secția culturală — Nr. 2068/1931 în chestiunea școlii noastre normale, fuzionată cu școala normală de băieți a Statului

Se predă comisiunii culturale.

38. Cererea de concediu a deputatului *Dr. Emil Veliciu* pentru ziua de 10 și 11 Maiu.

Concediul cerut se acordă.

39. Urmează desbaterea specială a raportului general al Consiliului plenar Nr. 2933/1931 pe gestiunea anului 1930 și anume la punctul 1 privitor la urcarea pe tron a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, întâmplată la 8 Iunie 1930, Comisiunea organizatoare propune prin raportorul ei *Dr. C. Iancu*, iar

Adunarea Eparhială ia cu bucurie act despre urcarea pe tron a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, și în legătură cu telegrama omagială trimisă de către Birou în prima ședință, urează Majestății Sale ani mulți în deplină sănătate spre binele și fericirea țării.

40. La punctul 2 din raportul general Nr. 2933/1931 al Consiliului Eparhial privitor la trecerea din viață a foștilor membri ai acestei Adunări: *Ionel Mocioni*, *Dr. Ioan Robu* și *Dr. Teodor Burdan*, Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar

Adunarea își exprimă condoleanțele prin ridicare.

41. La punctul 4 c) din raportul general Nr. 2933/1931 al Consiliului Eparhial privitor la trecerea din viață a *Directorului Tipografiei*

și *Librăriei Diecezane*, *Cornel Lazar*, Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar

Adunarea Eparhială își exprimă condoleanțele prin ridicare.

42. La punctul 6 din raportul general Nr. 2933/1931 al Consiliului eparhial privitor la instituirea respective salarizarea secretarilor protopresbiteriali Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar Adunarea eparhială hotărăște ca

Consiliul eparhial să înalateze un nou memoriu către Guvern ca la vremea sa aceste salarii să fie înscrise în bugetul proxim al Statului.

43. La punctul 7 din raportul general Nr. 2933/1931 al Consiliului eparhial privitor la chestiunea primirii profesorilor dela Academia noastră teologică, la Fondul de pensii al Statului, Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar

Adunarea eparhială la act despre memoriul înaintat și intervenția personală a Prea Sfinției Sale atât la Minister cât și la Casa Generală a pensilor Statului. Cum însă aceste intervenții au rămas fără succes Consiliul eparhial este invitat a înainta noul memoriu, iar Prea Sfinția Sa din nou este rugat să binevolască a interveni cu autoritatea Sa personală ca această pretenție justă a profesorilor noștri în sfârșit să fie soluționată.

44. La punctul 9 din raportul general Nr. 2933/1931 al Consiliului eparhial privitor la sistematizarea a câte unui post de referent la secțiile dela Consiliul eparhial, Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar

Adunarea Eparhială invită din nou Consiliul eparhial să facă un nou demers stăruitor pentru sistematizarea și salarizarea bugetară a noilor Consilleri dela Secții, iar până la regularea definitivă a acestei chestiuni Consiliul eparhial este autorizat a numi un ajutor la Secția economică, care este supra încărcată cu lucrări.

45. Punctul 2 din raportul Consiliului eparhial Nr. 2933/1931 privitor la alegerea noilor deputați în locurile rămase vacante; punctul 3 referitor la executarea concluzelor dela precedentă Adunare eparhială; punctul 4 privitor la schimbările în statul funcționarilor dela Consiliul eparhial; punctul 5 privitor la îndeplinirea protopopiatelor devenite vacante din Chișineu-Criș și Buteni; punctul 8 privitor la membrii supleanți ai Consiliului eparhial; punctul 10 privitor la Memoriul conferinței mixte ținute în Timișoara și punctul 12 privitor la datele statistice asupra activității Consiliului eparhial în anul 1930, în urma propunerii Comisiunii organizatoare

Adunarea eparhială le ia la cunoștință.

46. Urmează desbaterea rapoartelor speciale ale Consiliului eparhial de sub Numeri 3583/1930 și 2548/1931 referitoare la mutarea sediului protopopiatul Belințului dela Belinț la Recaș. Comisia prin acelaș raportor al său propune a se susține în întregime concluzul Nr. 66 al Adunării Eparhiale din anul 1930.

Părintele Mihail Păcățianu, propune ca menținându-se sediul la Belinț să se permită protopopului de a putea locui în Recaș. După ce Comisiunea renunță la propunerea sa și își însușește pe cea din urmă,

Adunarea Eparhială hotărăște ca sediul protopopiatului să se mențină la Belinț și să se dea protopopului permisiunea de a putea locui în Recaș.

47. Urmează raportul special al Consiliului Eparhial — secția bisericească — Nr. 2931/1931 referitor la modificarea unor articole din Statutele „Fondului Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului pentru ajutorarea preoțimei, a văduvelor și orfanilor lor”. Comisiunea organizatoare prin acelaș raportor al său propune să se facă următoarele modificări în aceste Statute:

La art. 8. c) După fraza „dela Stat” din propozițiunea primă să se mai adauge și cuvintele: „respectiv și dela Consiliul Eparhial”.

La art. 8. b) „1930” se înlocuiește cu cuvintele: „curent respectiv”.

Articolul 18 se modifică în felul următor: „Pensiunea se stabilește în proporția salariului, gradațiilor și scumpetei, de cari a beneficiat membrul în anul pensionării lui. Toate pensiile care vor trece peste limita pensiilor stabilite potrivit salariului, gradațiilor și scumpetei, de care membrii vor beneficia în anul ultim de gestiune al fondului, se vor revizui an de an și se vor aduce în acord cu pensiile în ultimul an de gestiune”.

Articolul 19 aliniatul 3 se scoate din vigoare și înlocuiește cu: „Membrilor fondului, preoți și protopopi, cari au contribuit cu taxele anuale conform prevederilor articolului 8, li se acordă în plus în toate cazurile o primă de 20 la sută din pensiune”. Iar la finea aliniatului 4 din art. 19 continuativ sunt a se adauga următoare: „asigurându-li-se prima de 20% din aliniatul precedent”.

La articolul 35 este a se adăoga următoarea propoziție: „Modificarea statutelor se poate face numai la propunerea Comisiei de control autorizată spre acest scop de Adunarea Generală”.

Articolul 39 se modifică în modul următor: „Comisia de control se întrunește cel

puțin cu 3 săptămâni înainte de Adunarea generală ordinară. De odată cu convocarea Adunării Generale se va comunica membrilor socoata revizuită a anului trecut de gestiune cu bugetul anului în curs proiectat de Comisia de control. După Adunarea Generală actele și desbaterile Adunării se vor tipări în broșură și se vor distribui membrilor fondului.”

Articolul 48 se modifică în modul următor: Aceste statute modificate intră în vigoare cu începere dela 1 Iulie”.

Adunarea eparhială primește toate propunerile de mai sus și dispune tipărirea lor între anexele Adunării eparhiale. (Anexa I).

48. Urmează raportul general al Consiliului eparhial — Secția culturală — Nr. 2775/1931 asupra gestiunii anului 1930. După ce raportorul Comisiunii culturale Dr. Teodor Botiș a citit acest raport, propune, iar

Adunarea eparhială în general îl ia la cunoștință și dispune să se tipărească ca anexă la procesul verbal Adunării eparhiale. (Anexa E).

49. In ce privește punctul 1 al raportului Nr. 2775 | 1931 al Consiliului eparhial referitor la situația generală a școlilor confesionale, Comisiunea propune prin acelaș raportor al său, iar

Adunarea eparhială hotărăște: în considerare că biserica noastră în principiu nu va putea să renunțe la dreptul său cardinal de a avea școlile confesionale cât timp acest drept îl au cultele minoritare, Episcopatul Mitropoliei noastre să fie rugat să stăruie la forurile competente ca și biserica noastră dominantă să se bucure de aceleași drepturi ca și cultele amintite, fiind împărțită de ajutorul statului la susținerea școlilor sale confesionale.

50. In ce privește punctul 2 din raportul Nr. 2775 | 1931 al Consiliului eparhial referitor la folosința edificiilor școlare și confesionale și în general a tuturor realităților aparținătoare acestei școli, Comisia propune prin acelaș raportor, iar

Adunarea eparhială hotărăște ca Consiliul eparhial să dispună transcrierea pe biserici a tuturor realităților școlii confesionale, care ar fi rămas netranscrise și să solicite dela comunele politice susținătoare ale școlilor de stat chirie, după toate edificiile și realitățile școlare confesionale ocupate de stat, cerând la caz de lipsă intervenția judecătorească pentru exoperarea chiriilor legale.

51. La punctul 5 din raportul Nr. 2775/1931 al Consiliului eparhial referitor la planul analitic pentru învățământul religios din toate școlile Comisia prin acelaș raportor propune, iar

Adunarea eparhială hotărăște ca Consiliul e-

parhial să stăruie la Sf. Sinod ca să se îngrijească de alcătuirea cât mai grabnică a acestui plan analitic și să înceteze cât mai curând uzul dea preda studiul religiei numai pe baza cărților de citire.

52. La punctul 9 din raportul Nr. 2775/1931 al Consiliului eparhial referitor la școlile de ucenici, Comisia propune prin acelaș raport, iar

Adunarea eparhială, luând în considerare marea necesitate de a da o educație religioasă temeinică viitorilor meseriași români invită Consiliul eparhial ca să înlesniască tipărirea unui manual potrivit pentru învățământul religios în școlile de ucenici, în sarcina fondului de propagandă religioasă.

53. La punctul 15 din raportul Nr. 2775/1931 al Consiliului eparhial referitor la asanarea relelor de caracter social și moral, Comisia propune prin acelaș raport, iar

Adunarea eparhială hotărăște ca Consiliul eparhial să stăruie la forurile mai înalte bisericești, în special la Sf. Sinod și Înaltul Guvern spre a se lua de cu vreme măsurile pentru asanarea acestor rele cari sapă la temelia vitalității neamului.

54. La punctul 21 din raportul Nr. 2775/1931 al Consiliului eparhial referitor la întocmirea unei istorii a trecutului Eparhiei Aradului, Comisia propune prin acelaș raport, iar

Adunarea eparhială hotărăște ca Secția Culturală a Consiliului eparhial în cadrul ei de activitate să se îngrijească de colectarea documentelor cari privesc istoria Eparhiei și în special să strângă materialul care se referă la activitatea regretatului Moise Nicoară, publicând și un anuar sub titlul „Trecutul Eparhiei Aradului“.

55. Urmează raportul special al Consiliului eparhial Nr. 2462/1931 prin care se comunică ordinul Sf. Sinod de a sărbători pe d-l prof. Nicolae Iorga.

Adunarea eparhială la act despre acest raport și trimite marelui învățat Nicolae Iorga următoarea telegramă: „Domnului Prim-Ministru Nicolae Iorga București. Adunarea Eparhială a Aradului întrunită în sesiune ordinară își îndreaptă privirile recunoscătoare către acela care în vremuri grele cu sufletul și cartea a fost alături de noi întărindu-ne nădejdea în biruința dreptății și pregătindu-ne prin apostolatul său zilele de glorie și libertate. La sărbătorirea ce Vi-o face întreg neamul ne alăturăm și noi cu recunoștință, devotament și sincere urări de bine“. Episcop Grigorie m. p.¹⁾

57. Urmează raportul special al Consiliului eparhial Secția Culturală Nr. 2068/1931

¹⁾ Răspunsul sosit la această telegramă se găsește la anexe sub B).

în chestiunea școlii noastre normale fuzionate cu școala normală de băieți a statului.

Comisiunea Culturală prin acelaș raport al său face următoarea propunere:

Consiliul eparhial este invitat ca prin un memoriu bine documentat să reclame Onoratul Minister al Instrucțiunii publice și al Cultelor declararea școlii normale „Dimitrie Ti-chindeal“ din Arad, care este o continuare a celei mai vechi școli din patria noastră întregită, de monument istoric cultural al bisericii ortodoxe ardeleni și ca atare să stea sub jurisdicțiunea Bisericii ca școală confesională și să fie întreținută din bugetul statului cum e întreținută și școala normală confesională din Blaj a bisericii unite.

Adunarea eparhială la la cunoștință raportul și primește propunerea Comisiunii.

58. Raportorul Comisiunii cultelor Dr. Ștefan Cioroianu cetește raportul special al Consiliului Eparhial, — secția culturală — Nr. 2769/1931 referitor la „Oastea Domnului“ și în numele Comisiunii face propunerea următoare:

Mișcarea religioasă „Oastea Domnului“ nu mai este în față, ci prezintă semnele unei organizații religioase aparte după toate regulile. Își are șeful ei, își are revistele și ziarele, organizații orășenești și sătești pe întreaga țară, își are cultul ei, se întrunește în zilele din săptămână Mercurea și Vinerea la serviciul religios, are cântări separate, ceteșta Sf. Scriptură după alte norme decât biserica noastră etc.

De aceea să fie rugat Sf. Sinod să binevoiască a se pronunța de urgență asupra acestei mișcări ori de este folositoare sau nefolositoare bisericii noastre, ca apoi pe toată țara să purcedem unitar.

Și până atunci unde nu s'a ivit Oastea Domnului să nu o înființăm și acolo unde este înființată să o direcționăm în spiritul Bisericii ortodoxe.

P. Sf. Sa Părintele Episcop declară că această chestiune este de ordin duhovnicesc și că ori ce s'ar discuta se privește ca desiderat, care se va transpune Sf. Sinod.

Di deputat Dr. Cornel Iancu cere să se revoace întreg raportul, deoarece chestiunea aparține Sf. Sinod.

I. P. C. Sa Părintele Arhim. P. Morușca susține că obiectul aparține Adunării Eparhiale, deoarece Oastea Domnului nu este o organizație aparate, ci o mișcare ce intră pe de-a-ntregul în cadrele bisericii ortodoxe, deci aparține competenței Adunării, fiind o mișcare religioasă și morală născută spontan din

provocările cerințelor sufletești creștinești de după războiu.

Păr. Dr. St. Cioroianu vede în această mișcare un curent protestant primejdios principiului ierarhic.

Păr. Dr. T. Botiș vede în mișcarea Oastea Domnului un pericol real pentru fondul dogmatic al ortodoxiei noastre.

Păr. Dr. Gh. Ciuhandu propune și intervenție la Sf. Sinod dar și până atunci apelează la preoțime ca să-și pună tot sufletul în acțiune în scopul păzirii credinței strămoșești. Mai iau cuvântul Dr. C. Iancu, Dr. E. Micloși, și Păr. Protopop P. Marșieiu.

P. Sf. Sa păr. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa încheie discuția asigurând că va ști îndruma mișcarea în felul ca să fie la înălțimea ei. După acestea discuții

Adunarea eparhială primește propunerea Comisiunii

59. Președintele P. Sf. Sa păr. Dr. Grigorie Gh. Comșaridică ședința la orele 7, și 40 min. seara și fixează termenul proximei ședințe pe ziua de 12 Maiu a. c., orele 9 a. m. când se va continua desbaterea asupra rapoartelor comisiei culturale și a celorlalte comisii.

(ss) Dr. Grigorie Gh. Comșa
Președinte.

(ss) Mihail Nicula
Secretar.

Acest proces verbal s'a citit și verificat în ședința Comisiunii de verificare a Adunării eparhiale ținută la 22 Maiu 1931.

ss. Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcop.

ss. Dr. Gh. Ciuhandu
ss. M. Păcățian
ss. Ioan Georgia
ss. Traian Vâțian
ss. Iosif Moldovan
ss. Dr. Nicolae Popovici

Ședința a IV

ținută la 12 Maiu 1931.

Președinte: P. S. Sa Părintele Episcop
Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Secretar: Sava Tr. Seculin.

Prea sf. Sa Părintele Episcop deschide ședința la orele 9 a. m.

60. Se citește și se verifică sumarul ședinței II-a, iar sumarul ședinței a III-a nefiind redactat, verificarea lui se va face odată

cu verificarea sumarului ședinței IV-a în ședința comisiei de verificare a Adunării eparhiale.

61. Părintele Dr. Gheorghe Ciuhandu în interesul intensificării conștiinței și vieții religioase ortodoxe românești, face următoarea expunere și propunere:

Se împlinesc 170 ani, de când Biserica ort. română din Ardeal a închelat o dureroasă epocă de martiraj, lăsată în curs de 60 ani (1700-1761) fără arhipăstor, cu vădita tendință, de a fi strivită în jolozul unui legământ străin, al „unirei” cu biserica catolică a Maghiarilor și a Habsburgilor. Uriașele eforturi de generală împotriviare a masselor populare ortodoxe române față de curentul catolicizant și fireasca înțelepciune a călugărului Sofronie din Cloara Ardealului, au prilejuit organizarea unei pașnice și înălțătoare revoluții sufletești ardeleni, concretizată în sinodul de Alba-Iulia dela 14 februarie 1761, prezidat de călugărul animator, de pe urma cărui sinod s'a făcut cel dintâiu pas în procesul de restaurarea noastră sufletească și ierarhică, prin obținerea pentru Ardeal a unui episcop ortodox, în persoana episcopului Dionisie Novacovici, instalat imediat în toamna anului același.

Prin această biruință smulșă de Români. Ortodoxia ardelenă a reușit să spargă, deodată, două fronturi dușmane: unul, politic, al Vienei care voia să ne catolicizeze pentru a ne aservi politicește, iar altul religios, al uniților ardeleni, care, prin aservirea religioasă ce o urmărea, mergea convergent cu politica Vienei, provocând cea mai profundă și mai primejdioasă desbinare nu numai între noi, ci și în raport cu totalitatea Neamului românesc de pretutindeni.

Profesorul universitar Dr. Silviu Dragomir, în a sa epocală lucrare despre „Desrobirea religioasă a Rămânilor ardeleni în veacul XVIII” ni-a dăruit, după o migăloasă și prea conștiințioasă muncă de două decenii, două volume de istorie, în care ne înfățișează, într-o magistrală și obiectivă expunere, întreg tragicul unui superb martiriu ortodox românesc vrednic de epoca primară a Creștinismului, dar și neîntrecuta frumusețe morală a rezistenței și a mișcării religioase a masselor, pătrunse de conștiința că, prin aceasta, se aduce slugire nu numai mântuirii sufletești individuale ci și colectivității sociale a Neamului nostru de pretutindeni.

Acest viguros suflet ortodox, care a trăit în Români de amândouă laturile Carpaților, a pricinuit, încă acum două sute de ani și mai bine, o înrățire românească și sub efigia martiriului religios. Martiriul dela 1714 al Brâncovenilor, ucși de Turci în Constantinopol, a fost adică numai mărgeaua începătoare și de mare preț, căreia i-s'au alăturat, pe firul morții pentru Ortodoxie, în același veac, nenumărații martiri în senz propriu, ai Ardealului românesc, captat politicește de Habsburgi și călcat de Armata lor și de credincioșele lor slugi, prigonitoare pentru noi, popli Blajului unit.

Noi, cei de azi să ne descoperim capetele, cu grațitudine și evlavie, înaintea celorce prin moartea lor trupească pentru lege și credință, au împedecat detalarea noastră sufletească și ni-s'au făcut pilde vîl de prețuirea bunurilor etice, prin cari ni-a trăit neamul în vremuri de restriște.

Mai mult de-ât atît: Când alte biserici ortodoxe surori, ca cea grecească mai ales, care a stat în bătălia de foc de mai multe sute de ani de prigonire turcească, au canonizat, adecă au ridicat în ceata sfinților pe fiii neamului lor, cari au suferit martiriul pentru Ortodoxie, se cuvine să tragem și noi aceleași consecinți pentru conștiința noastră religioasă ortodoxă, de a o consolida și intensifica prin toate mijloacele, între cari cel dintâi și mai efectiv ar putea fi tocmai canonizarea martirilor români ai Ortodoxiei: Brâncovenii și cetele de suferitori și de uciși ai Ardealului românesc și ortodox din veacul al XVIII-lea.

Deoarece chestiunea este pusă deja nu numai prin concluziile profesorului Dr. S. Dragomir înfățișate în lucrarea sa, ci și prin P. C. Sa părintele profesor universitar Dr. Ioan Lupuș (în Revista Teologică 1930), iar mai nou am militat pentru aceasta și eu (în organul Sfântului Sinod „Biserica Ortodoxă Română“ Nr. de pe april a c.) — socotesc ca o chestie de conștiință și de demnitate pentru Biserica ortodoxă română, mai ales pentru ramura ardeleană a ei, să comemoreze triumful bisericesc religios de acum 170 ani și ca, în legătură cu aceea comemorare, să solcite înalta inițiativă a Sfântului Sinod al Sfintei Biserici autocefale ortodoxe române, pentru canonizarea Sfinților români din rândurile Brâncovenilor și a mucenicilor ardeleni ai Ortodoxiei.

Îmi iau, deci, voie ca, în acord cu expunerea de mai sus și cu preparativele în curs ale P. Ven. Consiliu mitropolitan în privința comemorării în acest an a martirilor noștri, să propun următoarele:

1. Adunarea eparhială aduce mulțumită Providenței divine, pentru toate binefacerile Sale, săvârșite cu Neamul nostru în curs de lungi veacuri de restriște, pe cari le-au încununat avântul de desrobire religioasă a veaculul XVIII, progresul cultural-bisericesc din veacul XIX și eliberarea politică desăvârșită din veacul XX-lea, prin înfăptuirea unității noastre politice-naționale și bisericești.

În cursul acestui succesiv progres de refacere al Neamului nostru, se remarcă, din laturea sufletească a vieții noastre, martiriul multiseclar al Românilor ortodocși din Ardeal, masacrați de Catholicism și de Protestantism, până la sfârșitul veacului XVII, iar de atunci, ca o stea luminoasă, călăuzitoare în drumul martiriului purificator de suflete, apare, la începutul veacului XVIII, jertfa de sânge a Voievodului Constantin Brâncoveanu, cîitor ardelean și al întregului Orient ortodox, ucis cu fiul său în Constantinopolul turcesc.

Aceasta mucenicie a Brâncovenilor pentru Orto-

doxie, și-a găsit expresia și continuarea în mucenicia atâtor și-atâtor români ardeleni din acelaș veac al XVIII-lea—cel mai încrunțat în sânge în lupte pentru credință, din tot trecutul poporului nostru —, mucenici cari au căzut victimă hrăpareței politici austriace de acaparare și intereselor unașlei, care este și va rămânea cea mai dureroasă rană și cea mai primejdioasă diferențiere a vieții românești.

Dacă noi, cei din părțile ungurene și banatice, în veacul al XVIII-lea am trăit sub puternica Iararhie sârbească, și sub un regim politic mult mai îngăduitor decît frații ardeleni, — sufletul nostru, totuși, astăzi, e pătruns de admirație și de venerație cătră toți acela, cari, în veacul XVIII-lea mai ales — începând cu Brâncovenii — au adus pe altarul credinței noastre ortodoxe, ca o jertfă plăcută lui Dumnezeu, suferințele lor și chiar viața lor, cum au fost preoții-martiri popa Ioaneș din Galeș, aruncat în temnița de vecl din Kufstein, popa Moise Măcnic din Sibiel, popa Ioan din Acilțu, popa Ioan din Sadu, popa Cosma din Deal, popa Maniu din Poiana-Sibiului, care, prins de popil uniți și dus pe jos aproape desculț la Vlădica unit Aaron dela Blaj, a degerat pe drum, de i-au căzut picioarele, din cari unul a fost trimis de mitropolitul sârbesc dela Carloveș, la împărăteasa din Viena. — Nu mai puțin adăogăm a pomeni cu recunoștință pioasă numele țărânilor-martiri, ca Oprea Miclăuș din Sălăștea-Sibiului, care, după 30 de ani de închisoare, se prăpădește în temnița din Kufstein, ca Moga Triflea din Orlat și Bucur Bârsan din Gura-riului, cari mor pe drum, întorcând din Viena, sau că cele zece sătence din Colun, cari desbrăcate, au fost biciuite până la sânge, în iarna anului 1760, în târgul Sibiului.

2. Pe lângă pioasa noastră recunoștință către nesfârșitul și de mucenici și de mărturisitori ai credinței, cari au înfrumusețat viața noastră sufletească și i-a dăruit consistență izbăvitoare în luptele ce trebuiau purtate până la eliberarea definitivă a Poporului român, — Adunarea Eparhială își dă seama cu desăvârșire nu numai de importanța etică-religioasă ortodoxă a acestor jertfe, ca factori de izbăvire în trecut, în luptele de apărare față de eterodocși, ci și de importanța lor de pedagogie religioasă și națională din viitor, în care Românișmul nostru trebuie să rămână clădit pe aceeași peatră de temelie a credinței ortodoxe, pentru care ni-au murit, apărându-o, și moșii și părinții.

De aceea, în gândul de a consolida temelia sufletească din toate veacurile, a vieții românești, Adunarea eparhială crede a-și face numai o datorie de pietate către toți martirii și mărturisitorii noștri din trecut, și o datorie către viitor, atunci, când cu smerenie se adrezează Sfântului Sinod al Sfintei Biserici autocefale ortodoxe române din România întregită și-i cere cu supunere, ca, în înalta Sa înțelepciune și în necontestabila Sa competență duhovnicească, să binevoiască a se ocupa de chestiunea canonizării Martirilor orto-

doxiei românești: Brâncoveni și ardeleni, *pentru a li-se da și lor cinstirea ce li-se cuvine, și pentruca și prin cultul Sfinților românești, să mișcăm și mai mult sufletul poporului nostru, și să ne apropiem și mai mult de Dumnezeu, pentru apărarea sfintei și dreptei noastre credințe ortodoxe și a Neamului românesc, în luptele neconținute cu vrăjmașii de orice fel, de acum și din toate veacurile viitoare.*

3. *În legătură cu procesul de canonizarea de Sfinți românești și până la încheierea aceluia, Adunarea eparhială roagă pe același sfânt Sinod: să binevoiască a lua măsuri, ce va afla de cuvânt, ca în Dumineca Ortodoxiei din fiecare an, să se predice mai din adins prin sfintele Biserici și să se aranjeze conferințe și alte mijlociri, pentru a face prin acestea, ca opinia publică românească ortodoxă din întreaga țară să se pătrundă de conștiința luptelor, a martiriului și a izbâadelor noastre prin Ortodoxie, — și ca, deodată cu canonizarea martirilor români, să se compună — după pildă vădită a Bisericii grecești — servicii religioase, spectacule sau și numai colective, în cinstea martirilor și mărturisitorilor noștri, cari au suferit pentru credință*

4. *Și până atunci, Adunarea eparhială invită pe V. Consiliu eparhial ca, în acord cu inițiativa P. Ven. Consiliu mitropolitan să proiecteze pentru toamnă oarecari mijlociri, prin cari obștea noastră creștinească să fie informată despre jertfele martirice ortodoxe românești și despre însemnătatea evenimentelor mari de acum 170 ani, în legătură cu viața Bisericii și a Neamului nostru.*

Adunarea Eparhială primește propunerea.

62. Raportorul Comisiei culturale, Dr. Ștefan Cioroianu, în numele Comisiunii — referitor la raportul special Nr. 2745/1931, cu privire la bibliotecile din Eparhie — propune:

Ven. Consiliu eparhial este invitat, ca la sesiunea viitoare să prezinte Adunării eparhiale un regulament de administrare a bibliotecilor din eparhie și să stăruie, ca bibliotecile atât din centru, cât și din întreaga eparhie, să sporească cu opere folositoare, majorându-se — după posibilitate — sumele înscrise în bugetele parohiale pentru augumentarea bibliotecilor.

Adunarea Eparhială primește propunerea, luând act despre informația dată de P. C. consilier Dr. Gh. Ciuhandu, că regulamentul din chestiune este deja votat.

63. În privința raportului special al Consiliului eparhial Nr. 2374/1931, referitor la controlul învățământului religios, același raportor propune în numele Comisiunii, iar

Adunarea Eparhială menține în întregime hotărârea sa Nr. 42 din 1931, că adecă protopopilor, ca unor organe de control să li-se permită a controla în orice zi învățământul religios, fiindcă altcum inspecțiile acestea nu se pot executa.

64. Referitor la raportul special Nr. 2578/1931, în chestia caselor culturale, Comisia — prin același raportor — propune:

Ven. Consiliu eparhial este invitat, ca la sesiunea viitoare să prezinte Adunării eparhiale regulamentul pentru funcționarea caselor culturale. Unde parohiile au mijloace materiale, să-și întemeieze case culturale proprii, iar unde nu se pot întemeia, aceste case să-și armonizeze activitatea cu activitatea celorlalte case culturale cu caracter de Stat.

Adunarea Eparhială — după o discuție la care iau parte Dr. V. Mircu, Dr. E. Micloși, Dr. I. Doboșan, Dr. Gh. Ciuhandu, Raffoi, P. Morușca, Dr. Ștefan Cioroian — primește propunerea luând act de elaborarea regulamentul făcut de P. Sf. Sa Părintele Episcop, care va forma baza viitorului regulament-statut și în principiu declară necesitatea înființării caselor culturale ortodoxe.

65. La raportul special Nr. 1768/1931 referitor la activitatea misionară, comisia propune, iar

Adunarea Eparhială hotărăște următoarele:

În general: Se ia la cunoștință cu plăcere și aprobare.

În special: a) Să exprime mulțumită P. Sf. Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa pentru bogata și binefăcătoarea activitate pe care o dezvoltă pe terenul misionarismului și care se resimte așa de mult în Biserica noastră;

b) comitetele misionare să se numească odată cu restaurarea corporațiilor parohiale, ca să li-se dele importanța deosebită pe care o au;

c) ce privește organizația credincioșilor noștri din comunele minoritare fără organizare bisericească proprie mai ales misionarul eparhial să le poarte o deosebită grijă, având evidență despre numărul lor și raportând Adunării eparhiale despre cele îndeplinite;

d) în ce privește raportul cu sectarii, credincioșilor noștri li-se interzice, în conformitate cu porunca bisericească, cercetarea adunărilor sectare, unde sunt expuși contaminării;

e) misionarismul să îmbrățișeze și pătura intelectualilor, de cari avem neapărată lipsă, deoarece clerul lipsit de ajutorul intelectualilor, nu poate birui singur valurile vrăjmașe, ce se ridică contra Bisericii noastre.

66. Referitor la raportul despre activitatea misionară desfășorată la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, comisia — prin același raportor — propune:

Să i-se exprime mulțumită Părintelui Arhimandrit Policarp Morușca, pentru salutara activitate misionară, de care o desfășoară la Mănăstirea Bodrog și să fie totodată rugat, ca să publice o broșură pe înțelesul poporului, despre rostul pelerinajului la Sf. Mănăstire.

Se primește.

67. La propunerea raportorului Comisiunii bugetare Sava Tr. Seculin,

Adunarea Eparhială fixează pentru sesiunea prezentă o diurnă de 200 Lei plus cheltuelile de deplasare.

68. Pentru verificarea proceselor verbale ale ședințelor III și IV, Adunarea eparhială de-leagă o Comisie compusă din birou și din deputații cu domiciliul în Arad.

69. Terminate fiind lucrările sesiunii prezente, ultima din ciclul pentru care a fost aleasă Adunarea Eparhială, P. Sf. Sa mulțumește Dlor deputați pentru ajutorul primit la lucrările Adunării, pentru înțelegerea superioară dovedită și dragostea frățească, cu care au adus hotărârile. Roagă pe Bunul Dumnezeu să-i călăuzească în pace acasă ducând fiecare și pretutindenea acelaș duh de înfrățire, mai ales azi, când vrăjmașii văzuți și nevăzuți ai Bisericii și ai Neamului se înmulțesc, cere colaborarea deputaților și prin ei a tuturor credincioșilor pentru binele și fericirea fiilor Săi sufletești, pentru înaintarea Bisericii, întărirea Țării și strălucirea Tronului Majestății Sale Carol al II-lea,

și la orele 11 și 50 minute ridică ședința.

70. Dl deputat Iosif Moldovan, luând cuvântul în numele Adunării Eparhiale, constată și ca unul dintre cei mai vechi deputați că sesiunea prezentă se ridică cu toată demnitatea peste celelalte sesiuni, pentru care fapt i se cuvine recunoștință P. Sf. Sale Păr.-lui Episcop, carele a condus-o cu înțelepciune. Fiind actuala sesiune ultima din ciclul, pentru care au fost aleși dnii deputați și ținând seama și de împrejurarea că P. Sf. Sa astăzi are a 42-a aniversare a nașterii, dl Moldovan în numele deputaților exprimă P. Sf. Sale sentimentele de recunoștință ale tuturor pentru laborioasa sa activitate pastorală și pentru înțeleapta conducere a destinelor Sfetei noastre Biserici, asigurându-l de tot concursul. Roagă pe Dumnezeu ca pe înțeleptul și bunul Arhieru să-l dăruiască Sfetei noastre Biserici întreg, sănătos, drept îndreptând cuvântul Evanghellei lui Hristos încă mulți și fericiți ani.

Președinte: Secretar:
(ss) Grigorie (ss) Sava Tr. Seculin
Episcop.

Acest proces verbal s'a cetit și verificat în ședința Comisiunii de verificare a Adunării Eparhiale, ținută la 23 Maiu 1931.

(ss) Grigorie
Episcop.

(ss) Dr. Gh. Cluhandu,
(ss) Mihaiu Păcățlan,
(ss) Ioan Georgea,
(ss) Traian Vașian,
(ss) Iosif Moldovan,
(ss) Dr. Nicolae Popovici.

Moțiune.

Votată în 3 Mai a. c. de Congresul Societății ortodoxe a Femeilor Române.

Congresul general anual al Soc. ortodoxe a femeilor române în Craiova, luând cunoștință de atitudinea absolut necreștinească și profund jignitoare ce se aduce Sfintei noastre biserici ortodoxe de către frații uniți de confesiune greco-catolică din Ardeal, atitudine ce tinde să oprescă manifestarea liberă a conștiinței religioase și ridicarea de sfinte locașuri, închinare credinței noastre strămoșești, cum s'a petrecut cazul la Blaj și Dicio Săn-Martin, protestează cu toată energia contra unor asemenea apucături demne de alte timpuri de tristă memorie.

În acelaș timp roagă călduros biuroul Congresului, prin venerabila d-na prezidentă generală, să mijlocească oficial către Sf. Sinod, ca organ suprem administrativ al Sfintei noastre biserici ortodoxe dominantă în Statul român, ca acest înalt for bisericesc să ia urgente măsuri în interesul liniștei conștiinței religioase a drept credincioșilor români ortodoxi, profund jignită, ca toate aceste vexațiuni și pledici, ce se pun sfintei noastre biserici ortodoxe, să înceteze.

Încetarea acestor prigoane și tralul frățesc și armonic între aceste două confesiuni creștine române, e cerută și de interesul consolidării unirei celei mari, înfăptuită cu utăta strădanie și jertfă de sânge, unire pe care noi o dorim veșnică și sinceră.

*

Congresul a aprobat să facă demersuri la Sfântul Sinod să aprobe ca o zi pe an să se fixeze spre a colecta fondurile necesare clădirii și reparării bisericilor din Ardeal.

O scrisoare.

Prea Sfințite Părinte!

De multe ori m'am cugetat, ca să Vă scriu despre întoarcerea mea la adevărata biserică a Dlui Isus Hristos, a cărei păstor, din îndurarea lui Dumnezeu, Prea Sfințita voastră sunteți.

Întoarcerea mea s'a întâmplat astfel:

Într'una din nopți, am avut un vis. Mi se părea că mai mulți aderenți Penticostali erau în holda mea la săpă, iar eu eram înapoia lor și făceam pământul săpat tot grămezi, cari toate se transformau în grămezi de aur, iar Nicolae Domșa mă întreabă: Ce faci frate Ilie, eu am răspuns: Desfund Fântâna Darurilor; El zise, dar holda D-tale lungă este? Eu am răspuns: până la Izvorul mântuirii, și m'am deșteptat.

Pe timpul acela eram abonat la Lumina Satelor și în Nr. viitor cetesc că la București a luat ființă o Revistă nouă, sub titlul de „Fântâna Darurilor“, atunci am zis: iată visul meu cu Fântâna Darurilor.

Și fiind lucrul așa, eu am abonat-o. Dia ea am spicuit multe învățături frumoase.

Ca cel mai mare al acestei secte Penticostale, mă ocupam foarte mult cu cetirea sfintelor Scripturi, și zi cu zi mă luptam, stăruiind către Dumnezeu cu posturi și cu rugăciuni, și simțeam că în sufletul meu se aprindea o lumină tot mai mare, care îmi lumina calea, mă umplea de o dragoste de toată lumea, iar mai ales de cei slabi din Biserică. Toate acestea mă făceau nemulțumit cu învățăturile și îndrumările și instrucțiunile pe cari Gheorghe Bradin din Păuliș, care ocupa locul de Președinte al Sectei, ni le dădea, pentru că nu erau întemeiate pe dragostea de aproapele sau pe iubire, cum ne spune I. Cor. 13. Și în scurt timp începură a se dezbiina în toate părțile în urma judecăților cu părtinire. În urma acestora eu eram nemulțumit, iar Bradin Georghe a convocat o conferință la Pâncota, unde 5 ore m'am luptat, arătându-le din scripturi rătăcirile lor, Matei 7. 1. Luca 6. 37 Rom. 2 v. 1, Rom. 14. v. 4, Iacob 4. v. 12, Rom. 14. v. 10 și 13 I. Cor. 4. v. 5 arătându-le și îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, Rom. 9. v. 22. 23. Rom. 2 v. 4. dar nu am putut deștepta.

Și văzând eu dar, că credința lor nu este conform sfintei scripturi, și deși eram pus la o treaptă așa de înaltă, totuși spiritul meu era nemângăiat, și mă silea a părăsi această învățatură, dar odată și o frică mă chinuia, fiindcă eu după credința penticostală pretindeam a fi botezat cu duhul sfânt, și așa o luptă dărză dădu naștere înăuntrul meu, și care s'a sfârșit iarăși prin o descoperire dela Domnul.

De multe ori chiar și înainte de aceasta aveam întrevorbiri cu părintele Nicolae Stan, iar de data aceasta ne-am întâlnit în casa d-lui director școlar Gheorghe Moga, cu care intrând în discuție, el mă îndemna mereu a primi învățăturile Bisericii gr. ort, cari sunt întemeiate pe dragoste. Eu, care eram sprijinit numai pe conducerea lui Dumnezeu, i-am zis: dacă Dumnezeu îmi va arăta în vreun chip în vis sau vedenie, eu nu voi refuza a mă uni cu voi. Părintele Stan mi-a zis: Dacă te vei ruga din sinceritate și fără părtinire nici în colo nici în coace, eu cred că Dumnezeu îți va arăta, dar și eu credeam așa, având ca sprijin cuvântul apostolului Petru, Fapte 10. v. 34-35, care zice că Dumnezeu la tot poporul, care face drept și dreptate, este plăcut lui. Și iată descoperirea:

În noaptea vltitoare am visat un vis: Mi-se păru că eram în mijlocul comunei lângă primărie, și era ulița ticsită de ostași din Oastea Domnului, și eu umblam printre ei flămând, și era ora 6 dimineața, fiind încă întunec. Eu am dat unor cunoscuți să-mi cumpere pâine, dar nu era deschisă brutăria. Plecarăm vr'o câțiva la biserică, unde când am intrat, am aflat pâine, apoi trei rânduri de mese erau în biserică, încărcate cu pâine albă, iar eu aminers în strana stângă, și înaintea altarului încă era un rând de mese cu

pâine. Atunci s'au deschis ușile împărătești și iată un Episcop, în haine aurite luminoase ca aurul, veni la mine și-mi întinse o bucată de pâine. Mi se părea că Episcopul era chiar Prea Sfinția Voastră. Trezindu-mă, am cunoscut că Domnul mi-a arătat căile lui cele sfinte, și îndată am lăpădat toată învățătura penticostalilor și împlinind toate după rândulala sf. Bisericii gr. ort, împărtășindu-mă cu sfințele taine, astăzi mă bucur în Biserica lui Dumnezeu.

Care, sărutându-vă mâinile, rămân cel mai mic Al Sfinției voastre fiu.

Ilie Comloșan
locuitor în comuna Caporal Alexa
(Cherechiu)

Iesuiții ne amenință!

Înainte de semnarea Concordatului între Statul român și Vatican, presa catolică se pare că păstra oarecare rezervă în atitudinea sa, față de Biserica română ortodoxă. Aștepta în tăcere îndeplinirea acestui eveniment, nădăjduia poate, cum îi place să nădăjduiască mereu, că ne va vedea într'o zi plecând umililor genunchii în fața sfântului Scaun și cerând Părintelui sfânt să ne primească sub oblăduirea sa? N'am putea spune precis. Un lucru știm sigur. E că dela data amintită în Franța o serie de articole apărute în presa catolică ne înfățișează, din punct de vedere religios, sub forma cea mai bizară. Epitetul de schismatici sau eretici, apare la fiecare pagină. Dar aproape orice articol se termină cu un îndemn, sau cu speranța că vom ajunge a ne recunoaște rătăcirea și a cere înrolarea în armata papei, vicarul infalibil al lui Hristos pe pământ. În acelaș timp aflăm câte sforțări se depun de către Vatican, în scopul de a ne trece la catholicism.

Așa un articol din «Les Missions Catholiques», în numărul apărut pe ziua de 1 Februarie c., ne relevează existența, scopul și mijloacele unei societăți de Iesuiți în România. Misiunea este formată din 45 de persoane, dintre care 18 preoți și 19 profesori. Ea s'a stabilit în chip provizoriu la Satu-Mare, de unde vrea să plece spre centrul țării. Mijloacele materiale, după cum spune autorul articolului, care semnează J. Lipski, sunt prea modeste față de elanul lor. Nu posedă bieții oameni decât 32 hectare de pământ. Iar Statul ingrat, nu-i ajută cu nimic.

N'ar fi oare cazul să le dăm noi ceva pământ? Căci doar iesuiții au făcut unirea desbinătoare de frați.

Statistica Românilor din Ardeal.

Cu titlul acesta a apărut, încă la 1926, o prețioasă lucrare informativă despre raporturile numerice ale Românilor ardeleni, menită a restabili un adevăr despre biserica ortodoxă ardeleană. Statistica aceea, făcută de administrația austriacă dela 1760-2, a fost copiată din arhivele din Viena și publicată de d. Dr.

Virgil Ciobanu, cu titlul „Statistica Românilor din Ardeal”. Ea demască o persecuție la adresa bisericii ortodoxe ardeleni, dar și puterea de rezistență — dovedită și în cifre — a poporului român, care se împotriva unirii cu catolicii.

Cartea merită să intre în fiecare bibliotecă propopească și parohială. De aceea se și recomandă. Poate fi primită dela autor (Cluj, str. Șaguna, 5) cu prețul de 100 Lei bucata. La comenzi mai mari poate să încuviințeze o reducere de preț.

Arad, la 19 Mai 1931.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Feriți-vă de înșelători.

Baptistul-predicator Ilca Toma din Bonțești, în complicitate cu Hărțău Indrei din com. Comănești Jud. Bihor, a înșelat din comuna Bonțești vre-o 6 țărani și pe subsemnatul cu sume de bani, varind între 2000—5000 Lei, promițându-ne că ne trece în Franța la lucru.

Sus amintitii, când volau să încaseze o sumă de bani, ne prezentau telegrame cu conținut fals — spunând că sunt din Franța — ca să nu bănuim nimic și să avem deplină încredere în ei.

Ba încă nu s'au mulțumit cu atât, că ne-au răpit avutul strâns cu trudă, ci ne impunea să ne facem bapțiști — fără care fapt nu putem trece în Franța; deoarece patronii de acolo sunt toți bapțiști.

Feriți-vă de profeții mincinoși a veacului acestuia.

Bonțești, la 20 Mai 1931.

Ille Dașcău
cojocar

INFORMAȚIUNI.

Distinși cu brâu roșu. P. S. Sa Episcopul nostru *Grigorie* a împărtășit binecuvântarea, pentru a purta brâu roșu, la doi membri vrednici ai clerului nostru. Unul este părintele Dr *Simton Șiclovan*, profesor la Academia teologică din Arad, iar celalalt este părintele *Trăian Golumba*, preot în Timișoara.

Felicităm sincer pe părinții Șiclovan și Golumba-cari fac parte din colaboratorii revistei noastre.

Tineră română distinsă. Aflăm cu plăcere, că d-șoara Stelina Călniceanu, fica d-ului consilier eparhial Aurel Călniceanu, a terminat cu succes distins studiul pianului la Academia de muzică și artă reprezentativă din Viena. Sincere felicitări.

Oarele de oficiu la Consiliul nostru eparhial, cu începere dela 1 Iunie și până la 31 August a. c. se țin dela 7—13. După masă nu sunt ore de serviciu.

8 Iunie. Ziua de 8 Iunie, când M. S. Regele Carol II a ocupat tronul glorioșilor săi înaintași, a fost decretat de guvernul nostru de sărbătoare națională. Cu acest prilej se vor oficia serviciile religioase în toate bisericile din România, pentru sănătatea Suveranului.

Armata noastră își va sărbători patronul în următoarele zile: Infanteria: sfinții Arhangel Mihail și Gavril (18 Noembrie); cavaleria: sf. Martir Gheorghe (23 Aprilie); artileria: sfânta Martiră Varvara (4 Decembrie); aeronautica (aviația): sf. Profet Ilie (20 Iulie); marina: sfânta Maria — Adormirea Maicei Domnului (15 August); geniul: sf. Constantin și Elena (21 Mai); școlile militare: Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigorie și Ion (30 Ianuarie).

De minune la lume! De luni de zile s'a tot scris la noi despre marile înșelăcuni și furtișaguri cu spiritul numit negru. Le-a mers vestea peste nouă țări-așa că au început să deștepte curiozitatea străinătății. Pentru a putea scrie cât mai amănunțit despre aceste înșelătorii, au sosit în țară mai mulți gazetari străini.

Tren aprins în mers. Din țara Egiptului ne vine știrea că un tren expres, care circula între Cairo și Alexandria, a luat foc pe când era în plin mers. În câteva minute au fost prefăcute în cenușă trei vagoane de clasa III-a. Sunt 41 de morți și numeroși răniți. Mulți călători au ars de vii. Nenorocirea se explică prin aceea că vagoanele erau foarte vechi și nu aveau frână de alarmă pentru a anunța pe mecanic să oprească trenul. Când în cele din urmă trenul a fost oprit, vagoanele n'au mai putut fi salvate. Trenul era plin de excursioniști. Mulți călători s'au aruncat pe ferestre, crezând că vor scăpa de moarte. S'au ales însă cu răni. Intre morți sunt numeroase femei și copii. Numărul morților se ridică la 61, iar al răniților la 41. Aceasta este cea mai mare catastrofă de cale ferată ce s'a produs până acum în Egipt. Călătorii erau în mare parte egipteni, cari se duceau pentru sărbătoarea Bairamului la Alexandria.

Inverșunare bolșevică. Pe zi ce trece se dovedesc tot mai mult planurile bolșevice de-a răsturna rândul în lume. De curând guvernul bolșevic din Rusia a hotărât să îmbrace cătănește pe toți copii de școală, pentru a-i crește cât mai militărește.

Frământări în Germania În zilele din urmă partidul național socialist din Germania a tipărit niște manifeste, în care cere președintelui de republică să-și dea mulțumita. Acest manifest a mărit frământările politice din țara nemților.

Judecătoria din Volos (Grecia) a condamnat pe doi milenişti la câte 20 zile închisoare, din cauza propagandei pe care o faceau printre creștinii ortodocși. Propaganda lor consta în răspândirea de cărți cu caracter sectar și în propovăduirea prin grai viu a ereziei mileniste.

BIBLIOGRAFIE.

Dr. Grigorie Comșa, Episcopul Aradului: **Acțiunea Catolică și Ortodoxia Activă.** Arad 1931, pag. 56. Prețul 15 Lei. Arad. Tipografia Eparhială.

Lucrarea aceasta a P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului arată că nu numai pe teren economic, social și politic este necesar ritmul cel nou, dar și pe terenul vieții religioase se impune acțiunea cu cele mai alese arme sufletești. Autorul, atent la mișcarea cea mai recentă din biserica apuseană, numită: „*Acțiunea Catolică*“, arată că s'a ivit și în România sub titlul asociației generale a Românilor uniți. Față cu mișcarea de organizare a forțelor catolice, Prea Sfinția Sa preconizează fortificarea ortodoxiei prin organizarea tineretului ortodox pe întreaga țară, organizarea femeilor și bărbaților, Oastea Domnului, misiuni religioase pentru popor, cursuri de catehizație, comitete pentru împăcarea credincioșilor, comitete misionare și case culturale.

Cartea aceasta ieftină este o reală contribuție la organizarea apostolatului laic în biserică și preoțimea face mare serviciu contribuind la răspândirea ei în cercurile intelectualilor. Citind lucrarea, oricare se poate convinge că ortodoxia trebuie să devină cât mai activă pentru fortificarea sufletului unitar al Românilor.

1—3

„A avut și se recomandă lucrarea „**Pruncuciderea**“ de Vas. V. Drăgan, licențiat în științele politice-administrative și economice financiare, 157 pagini, 70 Lei bucată.

Lucrarea cuprinde un studiu remarcabil, de specialitate, dar cu tendință creștină, de a cunoaște juridicește și din punct de vedere social un rău înfricoșat, ce trebuie combătut. În lucrare se accentuează principiile morale și rostul bisericii în cauză. Deci e o lucrare ce merită să fie cunoscută de cler și de intelectualii mireni.

Se poate avea dela autor, în Beregsăul-Mare. Arad, 18 Malu 1931.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Mulțumită publică.

„In numele Cons. parohial ort. rom. din Iratoș aduc mulțumită și pe această cale On. Prefecturii a Județului Arad pentru ajutorul de 20,000 Lei, dat pe seama sf. Bisericii de aici“.

Iratoșul, la 26 Malu 1931.

Ioan Crișan
preot ort. rom.

Nr. 2568/1931.

Concurs.

Pentru postul de *exactor al Consiliului eparhial ort. rom. din Arad*, publicăm concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Salarul împreună cu acest post este cel prevăzut în bugetul Statului pentru postul de șef de serviciu cl. III-a fără gradații.

Doritorii de a ocupa acest post trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Studii de 8 clase liceale, cu bacalaureat.
2. Studii teologice sistematice și calificațiune preoțească pentru parohii de cl. I.
3. Serviciu preoțesc de cel puțin cinci ani (5) împliniți.

Alesul va avea să locuiască în Arad.

Reflectant din altă Eparhie va putea ocupa acest post numai după ce va produce litere demisionale dela Chiriarhul respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta Consiliului eparhial ort. rom. din Arad cererile, însoțite de Autobiografie și dovezi autentice, relative la îndeplinirea condițiilor.

Arad, din ședința Consiliului eparhial, secția economică, — ținută la 30 Aprilie 1931.

Consiliul eparhial.

— □ —

2—3

Poșta redacției.

Preotul Mornăii. Raportul despre mistunile religioase, ținute în Șimand în 27—29 Martie, sosind așa de târziu aici, nu face să-l mai publicăm.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

Redactor responsabil: SIMION STANA